

Kishíró

TORDASI

1998 augusztus

ÖNKORMÁNYZATI LAP VIII. évfolyam 4. szám

...ifjú és piros...

Újabb úgy motoszkál bennem egy nem túl gyakran hangoztatott bibliai részlet, amikor is hazánkra gondolok.

Dávid és Góliát történetének ismerete műveltségi kérdés és az a mondat, amit szeretnék idézni belőle, illik az ünnephez, vagy inkább az ünnepre való készülődéshez:

„Mikor pedig oda tekintte a Filiszteus, és meglátta Dávidot, megvetette őt, mert ifjú volt és piros, egyszersmind szép tekintetű.” – 1 Sám. 17.42

Ne vonjon le senki messzemenő politikai következtetéseket, nem kell pártok megszemélyesítésén elmélkednünk, ez a történet nem erről szól, még ha asszociatív elemeket is vélünk felfedezni benne. Inkább megmondom miről szól, mi a helyes képzettársítás, mi a helyes magyarázata a szövegnek, nem „média stílusban”, másodkézből, nem pletykaszinten és nem manipulatív szándékkal, bár letagadhatatlanul egy helyzet kezelése céljából. Dávid, aki nem tud a király páncéljában mozogni, aki nem tud belefeszülni emberi elképzelésekbe, sovány vigaszba, rabigába, a mi népünk, a magyar lehetne, ha felvenné a harcot Góliát ellen, aki a „nagy panasz áradat”, a „nagy elégedetlenség”, a „nagy megejtetés”, a „nagy bűnbakkeresés”, a „nagy szeretetlenség”, a „nagy megbocsátani nem tudás” szelleme, és iszonyú kihívás nekünk. És itt lett fontossá az idézet. Góliát megvetette Dávidot, „mert ifjú volt és piros”. Űde volt, volt reménye, és mert kiállt ellene a csatába, elfogadta a kihívást. Ez a megvetés, a látszólagos túlerő ne retentsen meg, hiszen a történetünk igenis végződhet győzelemmel. Ez egy személyes küzdelem. Attól lesz jobb a világ, ha mi akik benne élünk jobbak leszünk. Ha a saját bűnömért, lustaságomért nem másokat akarok okolni, hiszen ettől úgysem oldódik meg, nem távozik a nyomasztó teher. Személyes harc, hogy a korrupció ne terjedhessen tovább. Velem kezdődik a sor, és a hit nem naivitás, ha egyszer együtt meg tudnánk mozdulni... Újra hirdetem, a körülmények nem lehetnek nagyobb urak, mint AZ, AKI minket újra ifjává és pirossá tehet, és persze továbbra is csak az arc színére utalok és a lélek üdeségére. Csak vegyük fel a harcot, nem igaz, hogy a tespedés rabságában kell maradnunk, nem igaz, hogy már előre le vannak játszva a nagy meccsek, vagy ha mégis így volna, akkor miért hiszik el az emberek, hogy ők az életük urai, mert ez úgy tűnik valóban tévhit és csalódást okoz. Az emberlét alapeleme a küzdelem, ezt nem lehet megspórolni, de nem is kell, mert

csak az arathat győzelmet, aki küzd is, hiszen aki nem küzd, hogyan is győzhetne? És ami a legfurcsább, az, hogy a legnagyobb ellenfél ebben az életben nem rajtunk kívül található, úgyhogy legyőzéséhez sem bátorságra van szükség, hanem őszinteségre, ez már majdnem elég.

Van még valami. Sokan azért adják fel, mert sikerült elhitetni velük, hogy úgysem lesz semmi, úgysem sikerülhet semmi, így nem is.

Meg kell, hogy szólaljon bennem a keresztyén is: Isten soha nem fog téged semminek, semmirekellőnek, alkalmatlannak tartani, ezt csak a körülötted élők próbálják elhitetni veled és saját magukkal, hogy saját esetlenségüket fedezhessék így. Az ember még vagy már lehet ilyen ifjú és piros, és a mi hazánk is. Rajta! A Teremtő neked is fontos szerepet szánt, csak fogadd el a vezetését, kérd el az Ő vezetését és akkor elindulunk Dávid nyomában...

Fűke Szabolcs

Sz. Fehér Viola

Az államalapító

Sz ázadok múltán is példaadó tette:
E lörelátásod, mely megmentett minket
N em tétozáztál, ha cselkedeni kellett,
T öretlen hittel vezetted e népet.

I sten kegyelméből ezeregyben lettél
apostoli királya e honnak,
S orsfordulója ez, az addig
portyázó, pogány magyaroknak.
T itáni erővel folytattad, követted,
amit fejedelmünk Géza már elkezdett:
V éres csaták, kalandozás helyett
bölcs kezéd Államat, Egyházat teremtett.
Á ldjuk szent nevedet dicső, nagy királyunk!
– hisz’ –
N eked köszönhetjük, hogy nemzetté váltunk.

Új kitüntetettünk

DR. COKRISZ SZTAVROSZ házi orvos

Doktor úr kitüntetéséről a képviselő-testület már évekkal ezelőtt határozott. Döntött arról, hogy a munkájához, munkásságához illő kitüntetést kaphasson egy oly közalkalmazott, aki pályáját településünkön – Tordason – kezdte. 1964. szeptember 26-án szerzett orvosi diplomát, majd rövid kórházi gyakorlat után 1966. február 1-jétől településünk és Gyűrő község orvosa.

Kis megszakítással itt élt és dolgozott nyugdíjba vonulásáig. A kis kitérő után töretlenül, minden energiáját az

egészségügynek és több mint 2500 embernek szentelve végezte a sokszor ember feletti munkáját.

A településen és környék településein élők – gyermekektől az idősekig – szeretetükbe és bizalmukba fogadták.

A települések egészségügyi ellátásában nyújtott magas szintű tevékenységéért javasoltuk a PRO SANITATE kitüntetés adományozását.

Sajnos a kiadható kevés szám és a nagymértékű kitüntetési felterjesztések miatt a Népjóléti Minisztérium nem tudta javaslatunkat elfogadni, ezért munkája elismerése képpen nyugdíjba vonulása alkalmából a **Népjóléti miniszter Diszoklevele** kitüntetés felterjesztését fogadta el, amelyet a minisztériumban a Semmelweis napi ünnepség keretében személyesen vehetett át.

Kitüntetéséhez a falu teljes lakossága nevében nagy szeretettel gratulálunk, nyugdíjas életéhez, jó erőt egészséget, további munkájához sok sikert kívánunk.

Tordas Község Képviselő-testülete

A képviselő-testület jegyzőkönyvéből

A község képviselő-testülete a nyári szünet előtt még július 29-én ülést tartott.

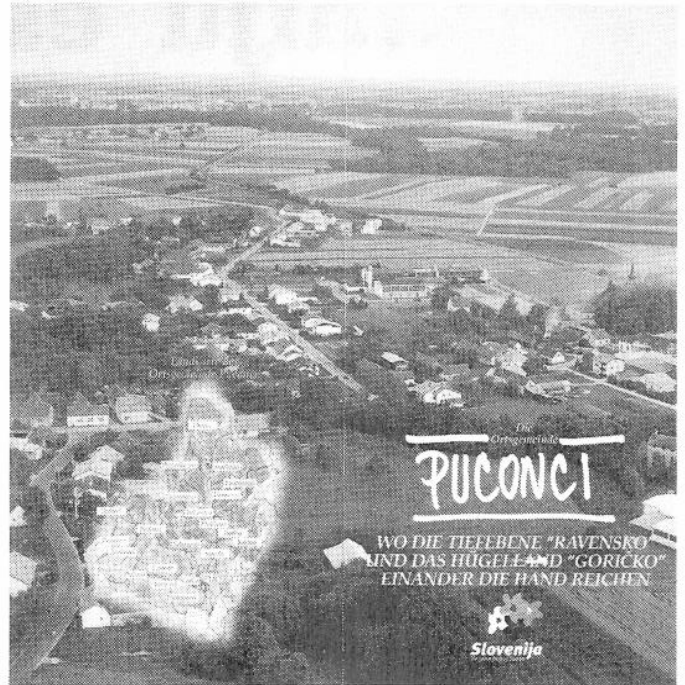
Ezen az ülésen az augusztus 20-ai program és a szükséges szervezések megtárgyalása volt a fő cél.

A program szerves részét képezi egy Szlovéniából érkező, mintegy 50 fős csoport fogadása. Ennek előzménye, hogy az általános iskola angol és német nyelvterületen keres iskolai kapcsolatokat az idegen nyelv oktatás javítására, a tanultak gyakorlására. Sajnos sem német, sem angol nyelvterületen nem akadt eddig még kapcsolat építésére hajlandó iskola, ezért más országokat (Szlovénia, Olaszország) kerestek.

A Szlovéniában lévő Puconci település fogékonyan reagált a kapcsolatok kiépítésére és júniusban kis küldöttséggel meglátogatott bennünket. Az iskolai kapcsolat a látogatás során települési kapcsolattá alakult. A résztvevők beszélgetésük során kinyilvánították a település szintű kapcsolatok kialakításának lehetőségét.

Puconci egy 23 településből álló község központja, mintegy 6.700 fő lakossal, a magyar határtól mintegy 25-30 km-re.

A képviselő-testület a kapcsolat hivatalos felvételével egyetértett, a szükséges intézkedések megtételére a polgármestert felhatalmazta.

Szlovéniából jöttek

Jelentős napra ébredt iskolánk június 12-én. Ugyanis vendégeket vártunk Puconciából, ebből a szlovén községből, mellyel a Bábel Alapítvány és Tordas önkormányzata segítségével vehettük fel a gyümölcsözőnek induló kapcsolatot.

A vendégek az ellopott útjelző táblák ellenére délelőtt érkeztek meg községünkbe. Fogadásukra megjelent dr. Hamza Lászlóné iskolaigazgató, az igazgatóhelyettes, tanárok, gyermekek, a szülői munkaközösség elnöke, a polgármester, a jegyző, az alapítvány elnöke, a művelődési ház vezetője. Szlovén részről Ernest Nemec iskolaigazgató, a helyettes, 1 tanár, SZMK vezetője, a pol-

gármester, a szakszervezeti vezető és 3 tanuló.

A köszöntések és bemutatkozások után a puconciak megtekintették iskolánkat. Elismerésüket fejezték ki az épület kialakítása láttán. Beszélgetéseink során kölcsönösen megismertük községeink történetét és jövőbeni terveit. A szlovén iskolarendszer kicsit más, mint a miénk. Hét éves kortól járnak csak iskolába a gyerekek. Az első 4 osztályt saját lakóhelyükön végzik el, gyakran összevont osztályokban a települések kis lélekszáma miatt. Majd a többi 4 osztályt egy központi iskolában, esetünkben Puconciában fejezik be. Így ez

az iskola több mint 400 gyermeket készít fel az életre.

A lakosság egy része Németországban dolgozik, ezért a német nyelvet sokan beszélik arra felé. A gyerekek is ezt az idegen nyelvet tanulják elsősorban, de lehetőségük van az angol nyelv tanulására is fakultációban. A Bábel Alapítvány abban tud segíteni iskolánknak, hogy pénzületi támogatást nyújthasson, hogy a szlovén és a magyar gyerekek a nyelvtanulás révén közeli kapcsolatotba kerülhessenek egymással, megismerve egymás szokásait, életét, országát. Barátságokat köthetnek, ezzel erősítve Magyarország és Szlovénia jószomszédi viszonyát.

A délelőtti beszélgetések után rövid sétát tettünk Tordas nevezetességeinél: az Életfánál, a Hősi emlékműnél, a

Sajnovics kastélynál és a Hangya Művelődési Háznál. A sétát ebéd követte, majd a kézműves tábor megtekintésére került sor. Itt a táborvezetők és gyerekek különféle bemutatókkal fogadták a vendégeket.

Volt fazekas bemutató, hol a gyerekek készítette edényeket, figurákat, szobrokat csodálhattuk meg. Az égető kemence is nagyon érdekelt mindenkit.

A népi hangszereken játszott zene táncba csalta vendégeinket, együtt járták a kőrtáncot a táboriakkal. Az íjász bemutatónak nagy sikere volt, mivel mindenki kipróbálhatta a hajdani vadászok és katonák tudományát. A puconci igazgatóhelyettesben valószínűleg folyhat egy kis magyar vér, mert remekül célzott és lőtt e fegyverrel.

A napot kötetlen beszélgetéssel fejeztük be egy bográcsos vacsorával egybekötve a szőlőhegyen.

E beszélgetés során kapták a meghívást a tordasi néptáncosok, a polgármester, az iskola, az alapítvány és az SZMK vezetői egy Puconciba tett látogatásra, amire októberben kerülne sor.

Puconciban ekkor adnak át egy körzeti óvodát, ahol a környék vezetői és a köztársasági elnök is megjelenik.

A néptáncosaink előadását már most beiktatták az ünnepi műsorukba.

A pontos műsort az augusztus 19-i találkozásunkkor fogjuk pontosítani, mert ekkor érkezik Puconciból egy újabb küldöttség, amelyben a tanárok mellett mezőgazdasági szakemberek is részt vesznek, és látogatást tesznek a környékbéli mezőgazdasági üzemekben.

Mint látható, két kapcsolatra vágyó iskola sikerén felbuzdulva más területeken dolgozó emberek is találkozhatnak egymással.

Reméljük, gyermekeink is élnek a lehetőséggel: még jobban elsajátítják a tanult idegen nyelvet, és új, Európát átfogó barátságokat kötnek a békés egymás mellett élés jegyében.

Báhidzski Gábor
SZMK elnök

HÍREK, INFORMÁCIÓK, PROGRAMOK

HARANGZENEKAR...?..!

Magyarországon kevésbé ismert szó. A muzsika után érdeklődő amerikai azonban pontosan tudja mit jelent a Handbell Choir. A magyarázat egyszerű: az ő országukban indult el és vált ismertté a zenélésnek ez a fajtája.

Nyolc évvel ezelőtt négy nagy fekete bőrönddel érkezett hozzánk (azaz az Újpesti Baptista gyülekezetbe) egy misszionárius-házaspár az Egyesült Államokból, melyek tele voltak harangokkal. Szám szerint 37-tel, éppen három oktávot fognak közre. Találni kellett hozzá 11 játékos, asztalt, kesztyűket, szivacsot, ütőket, és máris felcsendülhettek Bach, Mozart, Vivaldi, Händel, Telemann örökzöldjei, amerikai és baptista szerzők átiratai és énekfeldolgozásai. Az a különös, könnyed hangzás, az a lélekemelő harangzengés ... az a béke és nyugalom, amit a szívben kelt, felejtethetetlen, Isten dicséretéhez méltó, akit mindannyian Úrnak vallunk életünk fellett, és hirdetjük nevét azzal az eszközzel, melyet tőle kaptunk, s mely alkalmas arra, hogy örömet, békét, Isten utáni vágyat ébresszen az emberi szívekben.

Sok szeretettel várunk mindenkit a tordasi művelődési házba az 1998. szeptember 12-én 16 órakor tartandó zenés alkalomra!

az Újpesti Baptista Harangzenekar
és a Tordasi Baptista gyülekezet

TANÉVNYITÓ 1998. AUGUSZTUS 31-ÉN (HÉTFŐN) 17 ÓRAKOR.

Fiatallakozók és vállalkozók a tordasi pedagógus földet igénybe vételével „Hangyakert” néven fás-ligetes lakóparkot szeretnének kialakítani. A területen „görögkereszt” alaprajzi elrendezésű lakóegységeket terveznek, melyek 3 lakást rejtnek

magukban, 3-3 különböző alapterületű lehetőséggel (100-130-160 m²). A terület súlypontjára egy a végében körforgalmú aszfaltút vezet. A lakóegységekhez ívelt utakon juthatunk el. Az egyszintes lakások szinte egybeolvadnak az egymástól sővényfallal, bokrokkal elválasztott kertekkel. A lakások bejárati oldalán igénytől függően nyitott, vagy zárt gépjárműtárolók kerülnek elhelyezésére. Az építkezést elsősorban az értelmiségi rétegnek (pedagógus, kutató stb.) ajánlják. A terület építési sajátosságai miatt állattartásra nem alkalmas.

Bízunk abban, hogy a tervek meg is valósulnak.

Sz. Fehér Viola

Szent István-napi könyörgés

*I smét elmúlt egy év, újra ünnepelünk.
S emmi sem változott, nem lett több kenyerünk-
T örött szárnyú madár rászédett nemzetünk,
V áltozásra várva egyre csak fogy hitünk.
Á ldásodat kérjük jószágos Istenünk!
N e hagyj el bennünket! Nélküled elveszünk.*

*K irályt adtál nekiünk, és lett dicső hazánk-
I stván népe kér most: légy irgalmas hozzánk!
R ossz napokat él most boldogtalan népiünk;
Á tvészelni segítsd! – áhítattal kérünk.
Ly ukas zseb nem éltet, így lassan nem leszünk.-*

MŰVELŐDÉSI HÁZ HÍREI

Ismét megrendezésre kerül:

Szeptember 4-7-ig

A TORDASI KISTERMELOK, DÍSZNÖVÉNYKERTÉSZEK ÉS A FAJTAKÍSÉRLETI ÁLLOMÁS ŐSZI TERMÉNYBEMUTATÓJA.

Megnyitó: 1998. szeptember 4-én 18 órakor.

Kérem, hogy a korábbi évekhez hasonlóan hozzák el legszebb terményeiket, virágaikat, ezzel is emelve a kiállítás színvonalát.

Szeretettel várunk mindenkit, úgyis mint kiállítót, úgyis mint látogatót.

Szeptember 12-én szombaton.

Szüreti Felvonulást és Bált rendezünk a Sajnovics Általános Iskola „aprók tánccsoportja” és az ifjúsági klub szervezésében.

A rendezvény bevételét a tánccsoport és az ifjúsági klub javára fordítjuk.

Mindenkit szeretettel várunk egy jó kis bulira, kellemes kikapcsolódásra.

Október 3-tól 9-ig Kerámia Kiállítás

A helyi keramikusok és vendégeik mutatkoznak be.

Megnyitó: október 3 szombat 18 óra.

A nyári szünet után a mozivetítés október 2-án pénteken újra indul a szokott rendben.

Bediné Németh Márta
műv.ház.ig.

Kedves tordasi polgárok!

Gondolom, hogy sokan nézték vagy hallgatták végig az országgyűlés nyári rendkívüli ülészakájának vitáit, eseményeit. Mint megválasztott képviselő, mégis úgy érzem, a jobb tájékozódást szolgálom, ha röviden összefoglalom azoknak a határozatoknak a lényegét, melyek mindenkit érintenek. Mert a rövid nyári ülészak több ilyen feladatot is elvégzett.

Az új országgyűlés mindenek előtt módosította a nyugdíjtörvényt. A módosítás lényege az, hogy mostantól kezdve az évenkénti két nyugdíjemelés közül a másodikat ne októberben, hanem júliusban kaphassák meg a nyugdíjasok, (pontosabban idén ez még nem oldható meg, így idén augusztusban, de jövő évtől júliusban). A Ház ezt gyorsan megszavazta – nagy egyetértésben, mert ezzel a szocialista-szabaddemokrata kormány egyik ígéretét is teljesítette a Fidesz-MDF-kisgazdapárti többség.

Ugyanakkor rendezte az egészségügyi törvény életbelépésének ütemét. Majd – ami fontosabb – következett a családi támogatások átalakításáról szóló vita. Ez – követve választási ígéreteinket és a kormányprogramot – azokat a sérelmeket kívánja orvosolni, amelyeket az előző kormány megszorító intézkedései (s főleg a Bokros-csomag) okozott a magyar

TORDAS IX. SZENT ISTVÁN-NAPI VIDÁMSÁGOK 1998

ÜNNEPI MŰSOR

- 10.00 Ünnepi megnyitó; díszpolgári cím adományozása
11.00 Ünnepi zenés rock musical összeállítás
Détár Enikő, Makrai Pál és Szomor György előadásában

MINDENKINEK

- 13.00 „Álomutazás” Fábán Éva műsora
14.00 „Humorfesztivál” Bach Szilvia, Varga F. József, Petrik Balázs
15.00 „Zanatorium” Zana József és Menyhárt Mária humor, operett, népi műsora
16.00 Operett dallamok
Kovács Éva és Dániel Gábor műsora
Zenei kísérelő: Siliga Miklós
17.30 Humor - Pölös-Urmós duó műsora
20.00 Revü műsor: Pillangók tánckar, Vincze Lilla, Berentei Péter, NAJAN beasmaster, Bata Brothers (artisták), Tájn-pop-rock formáció.

Egész napi show-man: Bogárdi Ernő
Hangtechnika: Ignácz Attila

TŰZIJÁTÉK 21 órakor

BÁL a tűzijáték után.

Programjaink megtekintése és az azokon való részvétel ingyenes!

Szabaduljon ki otthonából, töltsön velünk e napot!

Garantált jó idő - zene - ételek, italok -
jó szórakozási lehetőség!

AUGUSZTUS 20.

Jó szórakozást kíván: Tordas Község Önkormányzata
és a programot támogató vállalkozók!

családoknak. Lényege a családi támogatások jövedelemhatárhoz történő kötésének megszüntetése, – mert minden olyan véleménnyel szemben, hogy a gazdagokat is támogatjuk ebben az esetben, a valódi helyzet az, hogy az átlagos keresetű, de több gyermekes családokat az előző kormány a támogatás megszorításával a szegénységbe lökte. Tehát a családi pótlék válik újra a családtámogatás mindenkit elérő rendszerévé, kiegészítve azzal, hogy iskolaköteles kora után a gyermek iskoláztatási támogatást kap. A gyesnél a jövedelemhatár eltörlése talán még fontosabb, hiszen itt a gyermek születése előtti szülői jövedelmet vizsgálták, tehát nem a család valós anyagi helyzetét. A következő eleme a határozatnak az adórendszer olyan átalakítása, hogy aki eltart másokat, attól ne ugyanúgy vonjanak le adót, mint aki csak saját magát tartja el: vagyis adókedvezmény az eltartottak száma szerint jár.

Ezt követte a felsőoktatásról szóló törvény módosítása, melynek lényege az, hogy az első diploma megszerzése tandíjmentessé válik.

Végezetül az Országgyűlés megtárgyalta a társadalombiztosítás állami felügyelet alá helyezéséről szóló javaslatot. Magam is többször felszólaltam a Házban e tárgykörben. Felsoroltam tudomásomra jutott visszaéléseket, pl. azt az esetet, amikor egy több éve megszűnt vállalkozás után akarták be-

hajtani a jogtalan járandóságokat, vagy amikor a vezetők hozzártatózói körüknek juttattak pénzt, pl. valójában nem működő mentőegyesületeknek kiutalva. De ide tartozik az az eset is, amikor működési pénzt fizettek ki fel sem épített klinikára. Ezért döntött úgy az Országgyűlés, hogy a jogellenesen kijelölt és a köz java helyett annak kárára működő önkormányzati szervezetet kormányellenőrzés alá vonja.

Mindezen döntéseket úgy hozta meg a Parlament, hogy közben megvitatta az új kormányprogramot, felállította az új parlament bizottságait és megválasztotta a Magyar Köztársaság harmadik kormányát.

Első lépésnek nem kicsiny munka és szép eredmény.

Most a sor az egyes minisztériumok működésének kidolgozásán van. A napi teendők természetesen ettől függetlenül folynak, mint láttuk a miniszterelnök és a külügyminiszter

párizsi tárgyalásairól kapott hírekben, vagy a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter gabona-felvásárlási intézkedése kapcsán is. Össze pedig készül az igazságügyi törvénycsomag a közbiztonság fokozására. Az országgyűlés pedig az őszi ülésre készül. Folynak az új feladatok miatt szükséges költöztetések és a nyári felújítások. Így én is lapjuk következő számában leszek csak képes megadni elérhető címeimet és a telefonszámokat.

Addig is minden kedves választókerületi polgárnak kellemes nyarat kívánok.

Üdvözzel:

1998. júliusában

Dr. Kelemen András
képviselő

ÉRDEKESSÉGEK

Emlékek Tordas múltjából XII.

Amikor elhatároztam, hogy Tordas háborús napjairól írok, tündöttem azon, hogy milyen időponttal kezdjem. Végül úgy döntöttem, hogy 1944 március 19-ét választom kezdő időpontul. Ezen a napon szállták meg a németek Magyarországot, de ezzel a nappal kezdődött az az időszak amikor Magyarország-hoz és így Tordashoz is közel került a háború.

Annak ellenére hogy márciust mutatott a naptár 1944 március 19-e – amely ebben az évben vasárnapra esett – borús, télvégi nap volt. A délutáni órákban amikor kinéztem az utcára, egy sárga színű kis német autót láttam elhaladni. Ezt furcsának találtam, mivel korábban német katonát és járművet Tordason nem lehetett látni. Később azután már más volt a helyzet, sokat is lehetett látni belőlük. Másnap hétfőn hallottam hogy Martonvásáron keresztül a műúton nagy német páncélos kötelékek vonultak Budapest felé.

1944 március 19-ének van kevesek által ismert tordasi vonatkozása is. Az év februárjában ugyanis illetékes helyről azt közölték, hogy a német ifjúsági szervezet vagyis a Hitler Jugend egy csoportja Tordásra látogat. Nagy volt a készülődés és a tordasi leventékből külön csoportokat képeztek és ezek a csoportok más és más feladatokat kaptak. Ezek különböző

gyakorlatok voltak, amelyeket a vendégek megtekintettek volna. A nevezetes alkalomra Válból a járási levante parancsnokságról zöldes sárga ingeket is hoztak a résztvevők számára, hogy az egyöntetűség látszatát keltsék. Egyenruhára úgy tűnik nem volt pénz. Március első napjaiban – tehát a tervezett látogatás előtt néhány nappal – a látogatás elmaradásáról jött rendelkezés és az ingeket is vissza kellett adni. Annak idején a látogatás elmaradásáról nem adtak magyarázatot és, hogy mi volt az ok azt csak évtizedek múlva tudtam meg. 1944 március első napjaiban ugyanis már folytak német részről Magyarország megszállásának előkészületei. Ilyen körülmények között a Hitler Jugend látogatása úgy tűnik, hogy nem illett a tervekbe.

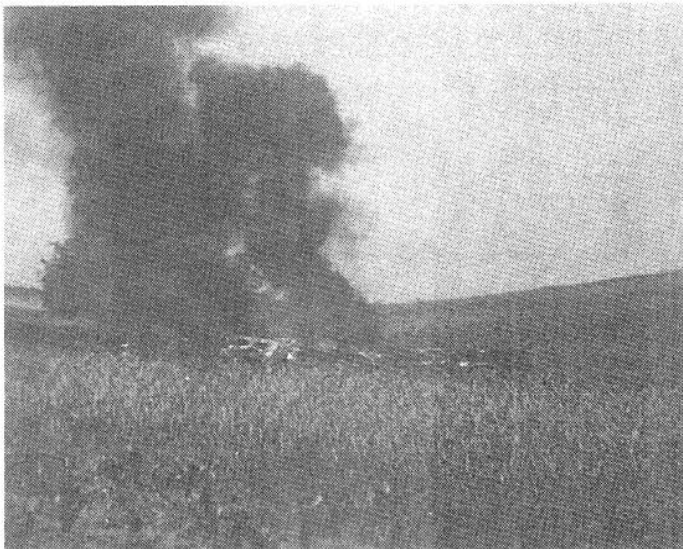
1944-ben hűvös és borús volt a húsvét. A búcsú a hegyen volt, vagyis ott ahol a Szabadság út a falu felé lejteni kezd. Itt volt a körhinta is és a körülötte lévő tömegben már több német katonát is lehetett látni, ami érzékeltette a megváltozott helyzetet.

Nevezetes dátum volt 1944. április 3-a, amikor az első komolyabb légitámadás érte Magyarországot. A légitámadások egész nyáron tartottak, de mielőtt ezek részletezésére rátérnék, egy másik eseményről kell szót ejteni. Az év májusában elvitték az evangélikus templom egyik harangját. Az eseménynél nem voltam jelen, de azt hallottam, hogy a harangot a toronyból ledobták és amely a földön összetört. Bizony ez az esemény is a háború közelségét jelezte.

1944. április 3-a szép koratavaszi nap volt, amikor feltűntek a gépek. Úgy tűnt, hogy Martonvásár felett repülnek, pedig a Duna vonalát követték. A hadtörténészek megállapítása szerint 450 bombázó és 137 vadászgép támadott. Ez a szám sokszorosa annak a gépmennyiségnek amellyel a magyar légierő rendelkezett.

A kérdéses időben lökhajtásos gépek még nem voltak, így a sok légcavar motorja hátborzongató volt. A gépek a maiakhoz képest viszonylag lassan repültek, így azután a látványt sokáig lehetett csodálni. Ma is vissza tudom idézni a képet, a kék égen a fehéről sok gép, feledhetetlen látványt jelentett. A gépek egyébként a Csepel szigeten lévő üzemeket, valamint a

(Folytatás a 6. oldalon)

Ferencvárosi pályaudvart bombázták. Mivel a célzási technika még nem volt pontos, a hadicélpontok mellett a lakóépületekben is nagy károk keletkeztek.

1944 nyara a légitámadások jegyében telt el. Ebben az időben a repülőgépek dél-olaszországi repülőterekről szálltak fel és így bombázhattak nem csak magyarországi hanem távolabbi célpontokat is. Mivel Tordason nem volt hadicélpont, így a bombázások elkerültek. Egyébként a bombázások tervszerűen folytak, nappal az amerikaiak bombáztak, éjjel pedig az angolok. Tervszerűség más vonatkozásban is volt. Egy időben a bombázások a vasúti csomópontok ellen irányultak, és ekkor pusztult el Magyarország több nagyvárosának pályaudvara, így pl. a Székesfehérvári pályaudvar is. Később az olajfinomítókat, majd a hadianyagot gyártó üzemeket bombázták rendszeresen. Angol gépek a Dunába aknákat is dobtak és így megbénították a hajóközlekedést.

Tordas lakói csak nézték a felettük látható és itt-ott leeső gépeket. Egy esetre én is emlékszem: egy bombázó gép a levegőben szemem láttára hullott darabokra. A roncsok Tordas és Gyúró között estek le és a gép hét főnyi személyzete életét vesztette. A halottakat Tordason temették el, majd 1945 nyarán a holttesteket elvitték és hazaszállították. Egy Erdőhát közelében lezuhant amerikai vadászgépet ugyancsak láttam halott néger pilótájával együtt.

Arra nem emlékszem, hogy Tordason hogyan jelezték a légiriadót, csupán azt tudom, hogy mindenki a rádiót figyelte. Amikor elhangzott a bejelentés, hogy „Adásunkat bizonytalan időre megszakítjuk” tudtuk már, hogy rövidesen következik a légiriadó bejelentése.

Amint említettem Tordast bombázás nem érte, így tehát a légitámadásoknak halottja sem volt. Egy légitámadás során el-

hunyt személy mégis nyugszik a tordasi temetőben. 1944 tavaszán légitámadás érte többek között Gyórt is. Ennek során életét vesztette az ott katonai szolgálatát teljesítő Varga Gyula karpaszományos őrvezető is.

Szülei kívánsága az volt, hogy Tordason temessék el. Ez meg is történt és sírja ma is látható a tordasi temetőben, sírkövén fényképével. A kép fiatalembert ábrázol, tehát fiatal korában érte a halál. Az esetre azért is emlékszem még ma is, mert mint levétét kivezényelték a koporsó vitelére, ami bizony nagyon nehéz volt.

Az 1944. év krónikájához az is hozzátartozik, hogy levétét is kiképeztek tűzoltásra. Szerencsére tűzoltásra nem került sor.

Dr. Varga Emil

HÁBORÚS NAPLÓMBÓL 25.

A visszavonulás terve és végrehajtása Beregffy hadseregaparancsnok

Az 1944. július 23-ai eligazításon ismertették, hogy a magyar hadsereg részletekben, 5-6 nap alatt vissza fog vonulni állásaiából a Hunyadi-vonalba.

Én azt a feladatot kaptam, hogy első lépcsőben a műszaki oszlop anyagát szállítsam hátra Nadworna térségébe, majd az oszloppal is vonuljunk vissza a második lépcsőben. A csapatoknak 6 nap alatt kellett volna fokozatosan visszavonulniuk.

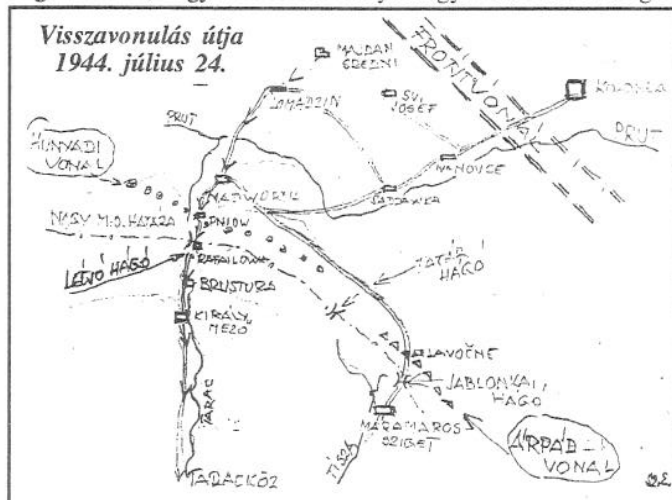
Anyagunk ekkorra már meglehetősen felszaporodott. Nadwornáról az ottani fűrésztelepről sok faanyagot, német műszakiaktól gépeket, üzem- és robbanóanyagokat halmoztunk fel. Ezekkel mi láttuk el a csapatokat is. Sokat fel is használtak belőlük. A többletkészletet a falun kívül raktároztuk. Ugyanott volt elhelyezve, földbe ástott bunkerekben a robbanóanyag készletünk is. Ez a felszaporodott anyagmennyiség már nem fért sem a járművekre, sem a teherautókra – hiszen ott az ún. szabványanyag foglalt helyet. A tartalék anyagokat kellett volna hátraszállítani a visszavonulás előtt. Így írom, hogy kellett volna, mert csak egy részüket sikerült.

A kérdéses – tervszerű – visszavonulás első napja július 24-ére volt kitűzve. Már előző este megraktuk teherautóinkat, melyek éjjel elindultak a kijelölt helyre, a Kárpátok előhegyeibe – Pniow község határába. Az anyag lerakása után vissza kellett térniük újabb rakományért.

Mire azonban a Nap fölkelt, a gyalogság és a tüzérség megkezdte visszavonulását. Nem ütemterv szerint – hanem rend és terv nélkül, fejvesztetten, pánikszerűen. Otthagyták védőállásaikat és özönlöttek hátrafelé. A nehézfegyvereket

hátrahagyták, a tüzérség lövegek nélkül, a lovak hátán nyargalt, eszeveszetten, hogy a gyalogságot megelőzze. Lógott a lovakról az istráng és a szíj. A lovak habosak, kimerültek a nagy hajszában. Még nem láttam nehéz tüzérségi lovakat így lehajszolni. A vonatrészek elszakadtak a csapatoktól és részben más úton – Máramarossziget felé – vették útjukat, részben ellenség kezébe kerültek.

Az addig kihaltak látszó vidéket teljesen előzőnlöttek, nem is gondoltam, hogy a közelben annyi magyar katona lehetséges.

A község egyetlen hátrafelé vezető útját teljesen előzönlötték, nem voltak semmire sem tekintettel, csak a pánikszerű menekülésre. Eleinte szinte lövés sem nagyon hallatszott. Mindez néhány óra idő alatt folyt le. A mi vonatunk ill. műszaki oszlopunk még a faluban volt, vártuk a visszatérő teherautókat. Közben mindent felhalmoztuk, a lovakat mi is befogattuk.

Úgy 10 óra tájban egy távoli dombról egy orosz tank pár lövést adott le a visszavonulókra. Ez azonban nem volt komoly, inkább csak megfélemlítés jellegűnek látszott. A még működő telefonon a zászlóaljparancsnokságtól kértem felvilágosítást. Ők is nagyon meg voltak lepve. A menekülőkkel szemben visszatért két üres teherautónkra felpakoltuk élelmiszerkészletünket. Megindítottuk a hosszú oszlopot, mert az út ekkor már megtisztult a visszavonulóktól, akik a falu mögött húzódó jókora fenyves erdőben vélték biztonságosnak helyzetüket.

Még meg kellett semmisíteni a visszamaradt hadianyagot. Az oszlop lassan haladt és szintén beért az erdőbe, de a torlódás miatt többször megálltak. A zászlóaljparancsnokságon már nem találtam senkit.

A falu közepén az út északra fordult, Nadworna irányába. Ezen az úton pár nappal ezelőtt jártam a Hunyadi-vonalat szemrevételezni. Több helyen ingoványos, mocsaras. Viszont a teherautók éjjel erre mentek és vissza is tértek, tehát járható.

Mint később kiderült, az utász zászlóalj nem ezt az utat választotta, hanem a községen keresztül lement az Ivanovce-Nadworna-i kövesútra. Meg is járták vele. Élelmiszer készletük ellenséges kézbe került.

Az addig fejvesztetten visszavonulók a község mögötti erdőben már biztonságban érezték magukat. Az út mindkét oldalán katona, ló, sok jármű is. Szinte pihenőben. A parancsnokok igyekeztek összeszedni csapatukat, ami nem ment olyan könnyen. Nagy volt a kavarodás. A mi oszlopunk rendben lett volna, de a közénk bekelődött rengeteg idegen csapatrészt hátráltatta a rendezést. Rövid tanácskozást tartottunk a szakaszparancsnokunkkal és a részünkre kijelölt helységbe, Pniowba indultunk, ahová már éjjel a teherautók az anyagot lerakták. Az erdőből kiérve teljesen rendbe raktuk az oszlopot és másnap hajnalra értünk a mintegy 25 km-es út végére, ezzel a visszavonulás élére kerültünk.

Az erdőbe visszavonult csapatok éjjel partizántámadást kaptak és veszteségeik is voltak. Kora hajnalban megérkeztek ugyanazon az úton, amelyre mi is eljöttünk.

Az egyik nadwornai ház előtt tábori csendőrök őrködtek és figyelmeztettek, hogy csendben vonuljunk át, mivel a házban Beregffy vezérezredez, a hadsereg parancsnoka alszik. Hát

átvonultunk ahogy tudtunk, persze nem éppen halkan. Ebből nem lett semmilyen baj. De hogy a hadsereg parancsnoka nyugodtan tud aludni akkor, amikor serege fejvesztett visszavonulásban van, az érthetetlen volt.

Én is szívesen aludtam volna már, hiszen az egész éjjel tartó visszavonulástól ki voltam merülve. Meg kellett azonban találni a parancsnokságomat. Visszafelé indultam hát Pniow alól Nadworna felé a kis DKW-vel. Sikerült elérnem őket. Nem tudtak rólunk semmit. Nagyon megörültek, hogy szerencsésen hátrahoztam a műszaki oszlopot. Kijelölték a visszavonulás további útját és helyét.

A városka szélén óriási tumultus. Innen már csak egyetlen út vezetett Pniow irányába, ill. azon át a Kárpátok vonulata felé. Ezen az úton tömörült ismét a rengeteg ember, nem volt könnyű visszafelé haladni a tömegen keresztül. Közben azonban szemtanúja lehettem annak, hogy Beregffy hadseregparancsnok lóra ült és egyedül próbálta megállásra készíteni a visszavonuló tömeget. Lovával össze-vissza ugratott az út közepén, de eredmény nélkül. Egyszerűen kikerültek és folytatták útjukat. A testőrségét képező csendőrök is igyekeztek körülötte forgolódni, de ők sem értek el semmilyen eredményt. A visszavonulás feltartóztathatatlan volt.

Igyekeztem kikerülni a tumultust, valahogy egerutat nyertem és csapatomhoz érkeztem. Az utasítás szerint az egyetlen úton, Pniowon keresztül a Kárpátokon át kellett vonulnunk, annak túlsó oldalára.

Pniow előtt a harcokos árkon át csak egy keskeny fahíd vezetett keresztül, ott nagyon megtorpant és lelassult a vonulás. Néhány német tiszt próbálta megállítani a visszavonulókat, de eredménytelenül. Kikerültek a németeket és a derékig vízzel telt harcokosiárkon keresztül is menekültek tovább, pedig itt már ellenséges behatás nem volt. Hanem, ha tekintetbe vesszük az éjjeli erdei partizántámadást, nem lehet csodálkozni a nagy igyekezeten. A pánikot fokozta, amikor hátul kiabálni kezdtek, hogy itt vannak az orosz tankok. Pedig nem voltak. Egyetlen lövés nélkül folyt aznap a visszavonulás.

Végre elértük a községet. Itt a tömeg ismét megtorpant, ill. megállt. Egyrészt nagyon ki voltak fáradva, másrészt csak előkerültek a parancsnokaik, akik összegyűjtötték valahogy az egységeiket.

Itt már nem lehetett számolni bekerítéssel. Ezen a falun át húzódott a kevéssé kiépített Hunyadi-vonal, melyet azután hadseregünk csapatai meg is szálltak és ezzel a pánikszerű visszavonulás befejeződött.

Szucsák Elemér

KÖRNYEZETÜNK HÍREI

– *Ismét rendet kellett tenni a temetőben.* A sírok közötti területek, sajnos nagyon sok sír is olyan gazos állapotban volt, ami tűrhetetlen állapotot teremtett. A legnagyobb problémát a temetőben is terjedő parlagfű okozza, aminek irtását nagyon sokan elfelejtik.

Nem elég csupán a sír gondozása, annak környezetét is rendben kell tartani.

* * *

– *Még továbbra is a temetőről:* kérjük szüntessék meg azt a gyakorlatot, hogy a sírok melletti gaztalanítást szózással oldják meg. Ez nem vezet eredményre, de rendkívül káros, csúnya és haszontalan.

* * *

– *Már unalmasnak tűnik de ismételjük:* a közterület gondozása, kaszálása, gyomtalanítása az ingatlan használójának feladata. Senki ne várja a felszólítást, hanem végezze el a szükséges munkákat, mert településünk akkor marad rendezett és szép.

Nem mutat jól az ímmel-ámmal elvégzett munka, a félig levágott fű, vagy a szépen levágott füves rész mellett az elhanyagolt árok.

Pollennaptár

	Augusztus	Szeptember
Fűfélék virágzása	útifű pázsitfűvek libatop és disznóparé félék üröm parlagfű csalánfélék	útifű pázsitfűvek libatop és disznóparé félék üröm parlagfű csalánfélék

A szénanáthával járó kellemetlen tünetek – mint például az orrfolyás, orrdugulás, szemviszketés, könnyezés, tüsszögés – megelőzhetők, vagy enyhíthetők, ha tudjuk, melyik az a virág vagy fa, amelynek pollenjére érzékeny és az mikor virágzik.

Ebben segít a pollennaptár!

Sport Sport Sport Sport Sport

A Sportegyesület hírei

A Tordasi sportegyesület, 1998. április 4-én vezetőségválasztó közgyűlést tartott.

A jelölőbizottság javaslata alapján előterjesztettek közül a közgyűlés megválasztotta az elkövetkező négy évre a sportegyesület vezetését, melyek a következők:

Elnök: Cifka János

Vezetőségi tagok: Farkas János, Farkas Róbert, Juhász György, Kunsági László, Popelka István, Rácz József, Szilágyi István, Vasvári Pál.

Az új vezetőségének sok sikert kívánunk munkájukhoz, a leköszönt vezetőknek megköszönjük eddigi közreműködésüket.

Labdarúgó szakosztály

A sportvezetőség július 14-i értekezletén megválasztotta a szakosztály vezetését és tisztségviselőit.

A labdarúgó szakosztály vezetője: Vasvári Pál

A vezetőség tagjai: Farkas János, Rácz József, Szilágyi István.

A tavaszi bajnokság után leköszönt Ribi Jenő helyett a felnőtt csapat edzője: Szilágyi István lett.

Az ifjúsági csapat edzését Pál Sándor helyett Toman Zoltán vette át.

A közvélemény szerint, ha jól megy a csapatnak, akkor jók a játékosok, ha gond van, akkor az edző a hibás. Ezt az álláspontot én nem tudom elfogadni. Biztos vagyok benne, hogy mindkét edző megtett mindent a csapatáért. A tavaszi bajnokság gyenge szereplését a krónikus játékoshiány okozta. A bajnokság végére a kezdő csapat egyharmada valamilyen okból nem játszott. Volt akit eltiltottak, volt aki sérülés miatt, de volt olyan is aki cserbenhagyta a csapatot.

Az őszi bajnokságon egy megújult csapat indul, a vezetőség és a szurkolótábor segítségével egy sikeresebb bajnokság elé nézhetünk. Ezúton is szeretném megköszönni Ribi Jenő és Pál Sándor munkáját. Az új edzőknek több sikert, több segítséget és bizalmat kívánunk.

A második éve működő női labdarúgó szakosztály vezetője Juhász György lett. A labdarúgás hosszú időn keresztül a férfiak privilégiuma volt, de változó világunkban ebben a sportágban is megjelentek a nők. Reméljük, hogy ez a színtelt és sportolási lehetőség sokáig megmarad a Tordasi sportéletben.

Végül, de nem utolsó sorban szeretném megköszönni minden támogatónk, sportvezetőnk, rendezőnk, szponzorok és szurkolók segítségét az elmúlt bajnokságon, és a továbbiakban is számíthatunk segítségükre, hiszen nélkülük nem működhetnénk!

Cifka János
elnök

Bridzs hírek

1998. szeptember 26-án érdekes esemény színhelye lesz a Művelődési Ház. Reggel 10 órától kezdve Magyarország 32 legjobb bridszjátékosa méri össze erejét egy egyéni verseny keretében. A bridsz ugyan kártyajáték, de sokan a sakkkal egyenrangú szellemi sportként tartják számon, a Bridzs Világszövetségének több mint 1 millió tagja van szerte a világon és évente rendszeresen Világ- és Európa Bajnokságot rendeznek (utóbbin egy magyar pár Gál Péter és Winkler Gábor 2 éves az ötödik helyen végzett).

Homonnay Géza

Megyei II.o. KORONA csoport
1998. őszi sorsolása

08.16. 17 óra	Martonvásár – Tordas
08.20. 09 óra	Alcsútdoboz – Tordas
08.23. 17 óra	Szár – Tordas
08.30. 17 óra	Tordas – Kápolnásnyék
09.06. 15.30 óra	Magyaralmás – Tordas
09.13. 15.30 óra	Tordas – Felcsút
09.20. 15 óra	Bicske – Tordas
09.27. 15 óra	Tordas – Lovasberény
10.04. 14 óra	Vértessacska – Tordas
10.11. 14 óra	Tordas – Pázmánd
10.12. 13.30 óra	Alba Regia – Tordas
10.13. 13.30 óra	Tordas – Kajászó
11.01. 13 óra	Ráckeresztúr – Tordas
11.08. 13 óra	Pátka – Tordas
11.15. 13 óra	Tordas – Söréd

Tenisz szakosztály

Befejezéséhez közeledik a tenisz klubház építése. A klubház ünnepélyes megnyitóját, meghívásos teniszversennyel egybekötve, **augusztus 23-án vasárnap délelőtt 10 órakor** tartjuk, és ettől fogva terveink szerint a teniszszakosztály tagjai már rendeltetésszerűen használhatják az épületet.

Meghívó

A Tordasi tenisz szakosztály amatőr felnőtt

TENISZBAJNOKSÁGOT rendez

1998. augusztus 22-én 9 órától egyéniben és párosban, 14-től 99 éves korig.

Várjuk mindazok jelentkezését bárhonnan, akik kedvelik és művelik valamilyen szinten a teniszt, de nem igazolt versenyzők országos szinten.

A mérkőzések közben és végén **TENISZ AKADÉMIA** keretében, lehetőség kínálkozik mindenki számára rövid edzésen résztvenni a szakosztály legjobb versenyzőivel.

Nevezés a helyszínen 8 óra 50 perccig

Nevezési díj **1.000 Ft/fő**

A nevezési díj 500 Ft értékben 'le lehet-ítható' a „Palinál”, aki egyben minden versenyzőt meghív egy italra.

Szeretettel várunk minden érdeklődőt a tenispályán!

Hirdetések

Rongyszőnyeg, faliszőnyeg, lábtörölő állandóan kapható. Kívánságra, tetszés szerinti színekben és méretben megrendelhető. Rövid határidővel és olcsón elkészítjük.

Prágai Géza Martonvásár, Tánácsics u. 17.

Tel.: (22) 461-142

Tordasi Kishíró — Független kéthavilap

Kiadja: Tordas Község Önkormányzata

Szerkeszti: a szerkesztő bizottság

Tagjai: Márki Ferenc, Dr. Hamza Lászlóné

Számítógépes kiadványszerkesztés:

MÁTRIX Kft. Székesfehérvár, Zichy liget 10.

Tel.: (22) 329-888

Megjelenik kéthavonta, 600 pld-ban.

Készült: Duna-Print Kft., Dunaújváros, Gutenberg köz 2.

F. v.: Farkas István